

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ

Тема 4: **Управління авіаційними підрозділами і частинами**

Заняття 1: **Основи організації управління авіаційними підрозділами та частинами**

Мета заняття

- ▣ Вивчити основи управління авіаційними підрозділами та частинами;
- ▣ Показати значення управління у підвищенні бойової готовності апч;
- ▣ Формувати у студентів необхідні навички в організації управління апч.

Навчальні питання

1. Суть управління і вимоги до нього
2. Структура системи управління
3. Основи роботи командира та штабу по управлінню апч (СМР).

Література:

Основна література:

1. Тактика авіації Повітряних Сил. Навчальний посібник.-Житомир.:ЖВІ НАУ, 2009 – с. 52-63;

Додаткова література:

1. Учебное пособие. Опыт боевых действий авиации МЧС в зоне Персидского залива. Киев, КМУГА, 1995.с.19-21
2. Журнали “ Наука і оборона ”, “ Військо України ”, “Зарубежное военное обозрение ”;
3. Інтернет, газети та інші джерела;
4. СВЭ, т.1 с 238-239, 530, 534-535.

1. Суть управління і вимоги до нього

Управління апч є цілеспрямованою діяльністю командирів та штабів з :

- підтримання бойової готовності авіаційних частин (підрозділів);

- підготовці їх до бойових дій;

- керування ними при виконанні поставлених завдань.

Мета управління

Забезпечити ефективне використання наявних сил і засобів у конкретних умовах обстановки для вирішення поставлених завдань в обмежені терміни та з мінімальними втратами.

Управління включає :

безперервне здобуття, збір, вивчення, відображення і аналіз даних обстановки;

прийняття рішень та планування бойових дій;

постановка та доведення завдань до підлеглих;

організацію взаємодії, управління всіма видами забезпечення;

управління підготовкою частин і підрозділів до виконання бойових завдань;

управління частинами і підрозділами в ході виконання завдань.

Вимоги до управління

Діяльність командирів та штабів по керуванню частинами і підрозділами повинна підпорядковуватись певним вимогам, у відповідності до яких управління авіацією у всіх ланках повинно бути:

Стійким

- **Стійкість** управління складається з уміння командирів і штабів виконувати свої функції з управління військами в складній обстановці.

Безпосереднім

- **Безперервність** управління досягається високою надійністю і живучістю системи управління, підтримкою надійного зв'язку з старшим командиром, з підлеглими і взаємодіючими частинами.

Оперативним

- **Оперативність** управління складається зі спроможності командирів штабів і інших органів управління проводити всі заходи по керуванню підлеглими у строки продиктовані обставинами.

Гнучким

- **Гнучкість** управління полягає в умінні командирів і штабів своєчасно вносити необхідні уточнення у раніше прийняті рішення і поставленні завдання підлеглим чи прийняти нове рішення в залежності від змін у обстановці.

Прихованим

- **Прихованість** управління полягає у забезпеченні приховування від супротивника заходів по підготовці і веденню БД, забезпеченню раптовості нанесення ударів.

Оперативність управління визначається:

швидкістю збору і обробки даних обстановки;

своєчасністю прийняття рішення і доведенням завдань;

організацією бойових дій за короткий термін.

Прихованість управління забезпечується широким використанням:

апаратури засекречування
гарантованої і термінової стійкості;

апаратури попереднього кодування;

різноманітних документів прихованого управління
військами.

Централізоване управління є основною формою управління

І передбачає керівництво з боку старших керівників всією бойовою діяльністю підлеглих як у період підготовки до бойових дій, так і у ході виконання бойових завдань.

Командир здійснює керівництво підлеглими підрозділами наступними способами:

особисто;

через штаб і інші органи управління;

в поєднанні «особисто і через штаб», через своїх заступників і керівників служб.

Управління особисто забезпечує командирю можливість безпосередньо поставити бойові завдання виконавцям і впевнитися у правильному розумінні цих завдань. Для постановки завдань підлеглим, командир використовує технічні засоби зв'язку або особисте спілкування.

Управління через штаб здійснюється авіаційними командирами на рівні з управлінням особисто. Свою роботу штаб здійснює на основі рішень, наказів і вказівок командира, а також розпоряджень вищого штабу.

Начальник штабу є першим заступником командира. Тільки він має право від його імені віддавати розпорядження і накази.

Технічні засоби управління

Управління особисто і через штаб у системі управління авіаційними частинами здійснюється за допомогою різноманітних технічних засобів управління (ТЗУ) і бойових документів.

До технічних засобів управління належать:

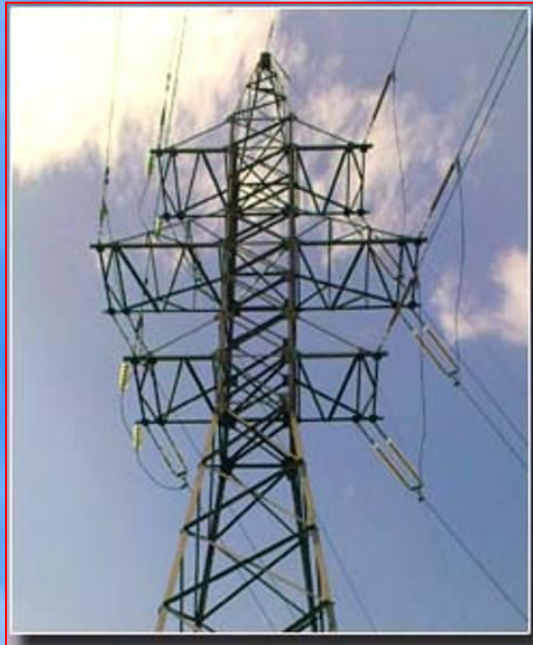
Засоби зв'язку	Системи управління бойовими засобами	Засоби автоматизації і механізації управління
<ul style="list-style-type: none">-радіо-радорилейні-тропосферні-провідні-рухомі-сигнальні-інші	<p>Комплекси</p> <ul style="list-style-type: none">-радіотехнічних (радіо, радіолокаційних, лазерних, телевізійних) засобів;-лічильно-вирішуючих пристроїв та засобів автоматизації	<ul style="list-style-type: none">-Електронно-обчислювальні машини;-лічильно-вирішуючі пристрої;-кодувальні та шифрувальні машини;-екрани,табло;-аудіо та відеоапаратура;-фотоапарати;-планшети,карти

Засоби зв'язку є основними засобами і матеріальною основою управління авіації. Для забезпечення управління використовуються: радіо, радіорелейні, тропосферні, космічні провідні, рухомі та інші засоби зв'язку. За допомогою цих засобів організується телефонний, телеграфний, факсимільний зв'язок і передача даних, а рухливими засобами – фельд'єгерсько-поштовий зв'язок.

Провідні засоби зв'язку

забезпечують телефонний і телеграфний зв'язок по постійним повітряним і кабельним лініям з КП вищих і підлеглих інстанцій, а також забезпечуючими і взаємодіючими інстанціями.

Зразки засобів зв'язку :

Апарат телефонний польовий
аналоговий ТА-01

Апарат телефонний цифровий ЦТА-04

Радіостанція УКВ портативна 2 Вт
Р-002

Зразки засобів зв'язку :

Радіостанція УКВ носима 5 Вт P-005

Радіостанція УКВ возима 30 Вт P-030У

Радіостанція радіорелейна P-450

Рухомі засоби зв'язку

включають автомобілі, мотоцикли, БТР, літаки, вертольоти та інші засоби поїздки командира у підлеглі інстанції, а також надають з метою доставки бойових документів, передачу наказів і донесень офіцерами штабів.

Сигнальні засоби зв'язку

використовуються для оповіщення і взаємодії. До них відносяться: радіолокаційні системи розпізнавання, сигнальні ракети, димові шашки, еволюції літака, трасуючі снаряди та інше.

“СП-81 Пістолет
сигнальний
(250 мм)”

Системи управління бойовими засобами являють собою комплекси різноманітних радіотехнічних (радіо, радіолокаційних, лазерних, телевізійних) засобів, а також розрахунково-обчислювальних пристроїв та засобів автоматизації, що забезпечують автоматизоване управління літаками і зброєю у повітрі.

Ці системи вирішують наступні завдання:

наведення винищувачів-перехоплювачів на повітряні цілі;

наведення літаків ударної авіації на наземні (морські) об'єкти;

вивід літаків ТрА у район десантування;

управління БЛА та іншими ЛА;

виконують інші завдання.

Засоби автоматизації і механізації управління дають можливість скоротити час і розширити можливості по збиранню, обробці та відображенню інформації.

ЕОМ;

розрахунково-обчислювальні пристрої;

кодувальні і шифрувальні машини;

різноманітні екрани і табло;

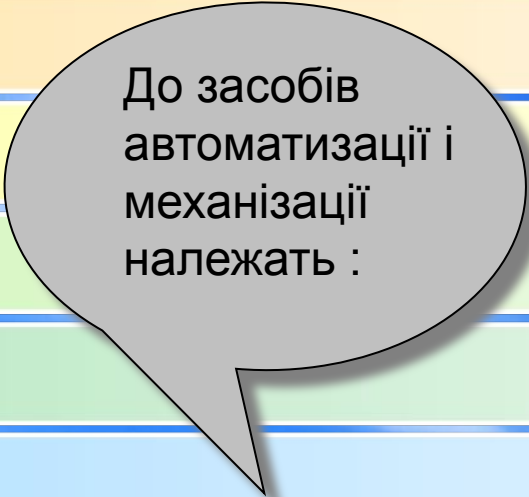
планшети, карти і фотоапаратура;

друкарські машинки;

ксерокопіювальні апарати;

датчики, диктофони, магнітофони;

аудіо та відео апаратура та інше.

До засобів автоматизації і механізації належать :

2. Структура системи управління авіаційними підрозділами та частинами

Для управління авіаційними частинами і з'єднаннями створюється система управління.

Вона включає :

Органи управління ;

Пункти управління ;

Системи зв'язку та РТЗ ;

Автоматизовані системи управління (АСУ) та інші спеціальні системи.

До органів управління належать:

- ▶ командуванні;
- ▶ таби;
- ▶ садові особи;
- ▶ ділення і служби.

Їх найважливіші завдання

підготовка *апч* і приведення їх у найвищі ступені бойової готовності і керування ними у ході приведення в бойову готовність до бойових дій;

підготовка *апч* до несення бойового чергування і керування силами, що чергують;

підготовка *апч* до перебазування і керування ними у ході перебазування;

підготовка *апч* до бойових дій і керування ними у ході виконання бойових завдань;

військове виховання особового складу *апч*;

Командир частини (підрозділу)

несе повну відповідальність за бойову і мобілізаційну готовність і підготовку частини (підрозділу) , правильне використання підлеглими сил і успішне виконання ними завдань, а також за виховання і моральний стан особового складу.

Штаб апч

є основним органом управління. Свою роботу він планує і здійснює на основі рішень і вказівок командира, розпоряджень вищого штабу і в залежності від обставин, що склалися.

Пункти управління

Для забезпечення командирам частин, підрозділів безперервного управління підлеглими при підготовці і у ході бойових дій створюються пункти управління.

Під пунктом управління (ПУ) розуміється підготовлений і організований для роботи колектив посадових осіб і комплекс технічних засобів з персоналом, який їх обслуговує.

Для управління підрозділами при підготовці та в ході ведення бойових дій в *авбр* створюються система пунктів управління, яка включає:

командний пункт авіаційної бригади (КП *авбр*);

запасний командний пункт авіаційної бригади (ЗКП *авбр*);

командно-диспетчерський (КДП);

стартові командні пункти (СКП);

командні пункти авіаційних ескадрилій (КП *ае*).

пункти управління підрозділів *авбр* (ПУ) в тому числі пункт управління інженерно-авіаційним забезпеченням (ПУ ІАЗ).

Допоміжний пункт управління (створюється в частинах *ТрА*)

Командний пункт авіаційної бригади

- (КП авбр) - є основним пунктом управління авбр та призначений для забезпечення стійкого, безперервного, оперативного та надійного управління підрозділами авіаційної бригади при виконанні ними покладених завдань у повсякденній діяльності, під час приведення у вищі ступені бойової готовності, при підготовці та вході ведення бойових дій

Запасний командний пункт

- призначений для вирішення тих же завдань, що і КП авіаційної бригади на випадок виходу його із ладу. У окремих випадках роль ЗКП може виконувати КП одної з ескадрилій, заздалегідь підсилений засобами управління.

Мобільний командний пункт

Командно-диспетчерський пункт і стартові командні пункти

- призначені для керування польотами при виконанні *апч* різноманітних завдань, а також для управління повітряним рухом у районі аеродрому.

Командний пункт авіаційної ескадрильї

- призначений для управління особовим складом ескадрильї, як правило на землі .

Пункт управління інженерно-авіаційним забезпеченням(ПУ ІАЗ)

- призначений для керівництва ІТС частини, контролю за ходом підготовки авіаційної техніки до польотів та приведення в боєготовий стан, своєчасного інформування командира про хід і стан підготовки авіаційної техніки, надання допомоги керівнику польотів(за його запитом) у керівництві діями льотного складу в особливих випадках в польоті пов'язаних з відмовами авіаційної техніки, а також для організації взаємодії з керівним складом тилу та підрозділів забезпечення.

Допоміжний пункт управління(ДПУ)

- Створюється на період виконання ТрА десантування військ, та найважливіших перевезень. Він, як правило, розташовується у вихідних районах десантування(ВРД)у районах завантаження військ та матеріальних засобів.

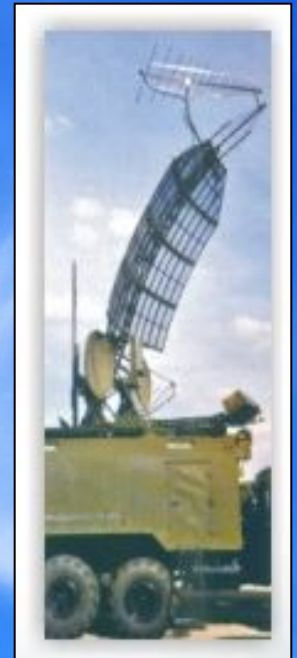
Пункти управління підрозділів авбр

- Призначені для управління підрозділами, які забезпечують бойову діяльність авіаційної бригади.

Засоби зв'язку та РТЗ

Системи зв'язку і РТЗ створюється для забезпечення обміну всіма видами інформації між органами управління, ПУ і екіпажами літаків.

Для організації зв'язку і РТЗ застосовуються засоби зв'язку розглянуті вище, а також можуть застосовуватись засоби автоматизованого управління.

Автоматизовані системи управління (АСУ)

АСУ застосовуються для підвищення ефективності управління авч і авіаційними комплексами.

Основу АСУ складають комплексні засоби автоматизації, якими оснащені органи і пункти управління, а також вузли і канали зв'язку, джерела інформації, авіаційні комплекси і спеціальні системи.

1. АСУ авіаційними частинами;
2. АСУ бойовими засобами;
3. АСУ спеціального призначення.

За своїм призначенням АСУ поділяються на :

АСУ авіаційними частинами

- забезпечують автоматизоване управління АПЧ у ході підготовки бойових дій.

АСУ бойовими засобами

- призначені для управління авіаційними комплексами і засобами ураження цілей у відповідності з їх бойовими можливостями.

АСУ спец. призначення

- використовуються для підвищення оперативності, обробки і доведення до органів управління частин спец. інформації (про радіолокаційну, хімічну, бактеріологічну, метрологічну та іншу обстановку).

Висновки по заняттю:

Таким чином, управління *апч* є цілеспрямованою діяльністю командирів та штабів з:

- - підтримання бойової готовності частин (підрозділів);
- - підготовці їх до бойових дій;
- - керування ними при виконанні поставлених завдань.

Мета управління - забезпечити ефективне використання наявних сил і засобів у конкретних умовах обстановки для вирішення поставлених завдань в обмежені терміни та з мінімальними втратами.

Для управління авіаційними частинами і підрозділами створюється система управління.

Вона включає :

- - органи управління;
- - пункти управління;
- - систему зв'язку і РТЗ;
- - автоматизовані системи управління (АСУ) та інші спеціальні системи.

Завдання на самостійну роботу:

Вивчити матеріал заняття :

1. Наставлення з технічного забезпечення авіації ЗС України (НТЗ-99), Вінниця с. 16-18
2. Тактика авіації Повітряних Сил. Навчальний посібник.-Житомир.: ЖВІ НАУ, 2009 – с. 52-63;
3. Основи роботи командира та штабу по управлінню апч. Тактика авіації Повітряних Сил. Навчальний посібник.-Житомир.:ЖВІ НАУ, 2009 – с. 59-63;